

Bevolking in het GOS

Jan Limbeek

In augustus 2014 bracht het gerenommeerde Amerikaanse Population Reference Bureau de bevolkingscijfers naar buiten voor midden 2014 en de prognose voor 2030 en 2050 voor alle landen ter wereld. In de onderstaande tabellen staan deze gegevens voor de dertien landen van de voormalige Sovjet-Unie plus Mongolië en min de Baltische staten. In het Ablak-deel van deze site staan [de gegevens voor Midden- en Zuid-Europa](#).

De wereldbevolking stijgt uiteraard en de prognose voor 2030 en 2050 zijn weer opwaarts bijgesteld. Ten opzichte van [vier jaar geleden](#) zijn er een kwart miljard mensen bijgekomen. Gegevens van eerdere jaren kunnen overigens niet zomaar vergeleken worden met de huidige cijfers omdat nieuwe statistische gegevens, een andere methodologie of nieuwe schattingen de reden voor de fluctuaties kunnen zijn.

Heden ten dage neemt alleen in Wit-Rusland en Oekraïne de bevolking op een natuurlijke manier af, dit wil zeggen dat het aantal sterfgevallen er groter is dan het aantal levendgeborenen. In Moldova (ook wel Moldavië genoemd) en Rusland is de verandering niet zichtbaar door afrondingen. In de overige negen landen van de GOS-regio groeit de natuurlijke bevolking flink.

Naar verwachting zal in 2050 de bevolking, inclusief het migratiesaldo, alleen in Centraal-Azië en Azerbeidzjan groeien. In 2030 zal de bevolking ook in de overige landen stabiel blijven. Alleen in Moldova en Oekraïne zal het aantal inwoners ook in 2030 fors minder zijn.

In 2050 wordt voor [Rusland](#) een krimp van een kleine tien miljoen verwacht. Toch valt die krimp mee, want de internationale prognoses waren in het verleden veel slechter. In de prognose van 2010 voorzag het Population Reference Bureau een bevolkingsgrootte voor Rusland in 2050 van 127 miljoen in plaats van de huidige prognose van 134 miljoen inwoners. En die prognose was ook al veel gunstiger dan de internationale prognoses daarvoor.

Het aantal pasgeboren Russen is betrekkelijk hoog met 13 per 1000 inwoners. Vergeleken met Midden en Zuid Europa worden alleen in Kosovo meer kinderen per 1000 inwoners geboren dan in Rusland. In de overige 17 landen van de regio is het aantal levendgeborenen per 1000 inwoners lager.

Dit komt ook omdat een Russin tegenwoordig 1,7 kind krijgt. Alleen de Centraal-Aziatische landen en Azerbeidzjan hebben een veel hoger kindertal per vrouw dan de 1,7 van Rusland. Veel hoger zelfs dan het minimum vervangingsniveau van 2,1 kind per vrouw.

De levensverwachting van de Russische man bedroeg in 2013 slechts 65 jaar. Alleen in Turkmenistan, Tadzjikistan en Mongolië heeft een mannelijke levendgeborene minder jaren in het vershiet liggen dan in Rusland. Toch is de Russische verbetering indrukwekkend als men zich realiseert dat de mannelijke levensverwachting in 2005 nog 58,9 jaar was. Dit is een verbetering van zes jaar in een periode van acht jaar.

Ook in de GOS-regio is de zuigelingensterfte sterk afgenomen, maar niet zoveel als in Midden- en Zuid-Europa. Alleen in Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan wordt de wereldwijde halvering sinds 1970 van de zuigelingensterfte niet overtroffen. Het sterftcijfer ligt er zelfs hoger dan het wereldgemiddelde. Wit-Rusland is het enige land waar de hoogte van de zuigelingensterfte van 4,3 per 1000 levendgeborenen vergelijkbaar is met het EU-gemiddelde.

Het is jammer dat in de onderstaande tabellen een extra decimaal ontbreekt bij het cijfer van de geboorten, de sterfte, de zuigelingensterfte, de migratie en de vruchtbaarheid. Uiteraard is dit gedaan ten behoeve van de eenvoud, maar het geschetste beeld is wel grof. Demografen geven deze gegevens aan per 10.000 of in promillages.

Tabel 1 Huidige bevolkingontwikkelingen en prognose voor het GOS (midden 2014)

	Bevolkings- grootte	Geboor- ten	Sterfte	Babysterfte*		Natuurlijke groei	Netto migratie	Prognose bevolking	
	Miljoenen	Per 1000	Per 1000	1970	2013 [#]	%	Per 1000 2013 [#]	mid- 2030	mid- 2050
Armenië	3,0	14	9	66	10	0,5	-8	3,0	2,8
Azerbeidzjan	9,5	18	6	103	11	1,3	0	11,1	12,1
Georgië	4,8	13	11	55	11	0,2	-1	4,8	4,6
Kazachstan	17,3	23	8	81	28	1,5	-0	20,3	24,5
Kirgizstan	5,8	28	7	105	27	2,1	-1	7,5	9,4
Tadzjikistan	8,3	34	7	129	57	2,7	-5	11,2	14,8
Turkmenistan	5,3	22	8	116	47	1,4	-1	6,2	6,6
Oezbekistan	30,7	22	5	89	44	1,8	-1	35,8	38,1
Mongolië	2,9	28	6	112	26	2,3	-0	3,5	4,3
Wit-Rusland	9,5	13	13	23	4,3	-0,1	1	9,3	9,0
Moldova	4,1	11	11	47	14	0,0	-0	3,4	2,1
Rusland [^]	143,7	13	13	28	10,3	0,0	2	143,5	134,1
Oekraïne [^]	42,9	11	15	22	7,0	-0,4	1	40,1	33,8
<i>Ter vergelijking</i>									
Wereld	7.238	20	8	89	38	1.2	—	8.444	9.683
Europese Unie	507	10	10	25	4	0,0	1	517	514
Nederland	16,9	10	8	13	3,8	0,2	1	17,6	17,9

* Zuigelingensterfte tot 1 jaar per 1000 levendgeborenen. Gegevens met een decimaal zijn exact geregistreerd door de nationale statistici; gegevens zonder decimaal zijn schattingen.

[#]2013 of het laatste jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn.

[^] De bevolkingsgrootte van zowel Rusland als Oekraïne is exclusief de Krimbevolking (2,3 mln. inwoners).

Bron: Population Reference Bureau, [2014 World Population Data Sheet](#) (augustus 2014)

Tabel 2 Meer demografische gegevens voor het GOS

	Vruchtbaarheid*		Bevolkingsleeftijd		Levensverwachting (jaren)**				Aandeel stadsbe- volking [!]
	1970	2013 [#]	Jonger dan 15	Ouder dan 65	Gecom- bineerd 1970	Gecom- bineerd 2013 [#]	Mannen 2013 [#]	Vrouwen 2013 [#]	
Armenië	3,2	1,6	19	11	70	74	71	78	63
Azerbeidzjan	4,6	2,2	22	6	65	74	71	77	53
Georgië ⁺	2,6	1,7	17	14	67	75	70	79	54
Kazachstan	3,5	2,7	25	7	63	70	65	74	55
Kirgizstan	4,9	3,2	31	4	61	70	66	74	34
Tadzjikistan	6,9	3,8	36	3	60	67	64	71	26
Turkmenistan	6,3	2,4	28	4	58	65	61	70	47

	Vruchtbaarheid*		Bevolkingsleeftijd		Levensverwachting (jaren)**				Aandeel stadsbevolking ¹
	1970	2013 [#]	Jonger dan 15	Ouder dan 65	Gecombineerd 1970	Gecombineerd 2013 [#]	Mannen 2013 [#]	Vrouwen 2013 [#]	
Oezbekistan	6,5	2,4	28	4	63	68	65	72	51
Mongolië[!]	7,6	2,9	28	4	55	67	64	72	68
Wit-Rusland	2,3	1,7	15	14	71	72	67	78	76
Moldova	2,6	1,2	16	10	65	71	67	75	42
Rusland[^]	2,0	1,7	16	13	69	71	65	76	74
Oekraïne[^]	2,1	1,5	15	15	71	71	66	76	69
<i>Ter vergelijking</i>									
Wereld	4,7	2,5	26	8	58	71	69	73	53
Europese Unie	2,4	1,5	16	18	71	80	77	83	72
Nederland	2,6	1,7	17	17	74	81	79	83	67

* Gemiddeld aantal kinderen dat een vrouw krijgt gedurende haar leven.

** Aantal jaar dat een pasgeborene zal leven als de huidige sterfteleeftijd constant blijft.

2013 of het laatste jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn.

[^] De bevolkingsgrootte van zowel Rusland als Oekraïne is exclusief de Krimbevolking (2,3 mln. inwoners).

+ Georgië is geen lid meer van het GOS; Mongolië is dat nooit geweest.

! Definities van de stedelijke bevolking kunnen per land sterk verschillen

Bron: Population Reference Bureau, [2014 World Population Data Sheet](#) (augustus 2014)

[Terug naar 'Achtergrond'](#)